

Alkalom szüli a papot

„Sokféleképpen lehet jó dolgot csinálni” – mondta Tomasz atya. Daniel pedig mindezt halál komolyan is vette. A fiatal lengyel rendező, Jan Komasa 2019-es *Corpus Christi (Boże Ciało)* című filmje megjárta az európai filmfesztiválokat, majd egészen az Oscar-jelölésig jutott a legjobb idegen nyelvű film kategóriában. A pár perc híján kétórás alkotás központi alaphelyzetét a már jól ismert jó és rossz konfliktusa képezi. Sőt nem is konfliktusa, inkább viszonya.

A 2010-es években figyelemmel követhettük a lengyel filmművészet fellendülését Paweł Pawlikowski sikerreinek köszönhetően. A 2013-ban készült *Ida*, majd a 2018-as *Hidegháború* sorra nyerte a rangos elismeréseket, de a két filmet nem csupán rendezője köti össze, hanem történelmi háttere is. Jan Komasa *Corpus Christije* azonban kortárs vizekre evez.

A forgatókönyvet jegyző Mateusz Pacewicz azt nyilatkozta: a papi improztorok furcsa divatja hódít Lengyelországban. Általában pitiáner tolvajokról van szó, akik magukat papnak álcázva meglöpják a kisvárosi és falusi híveket.

A *Corpus Christi* alaphelyzete is erkölcsi ellentmondásokkal teli. Daniel, a javítóintézeti srác (Bartosz Bielenia) a mindennapos erőszakkal terhelt intézmény falai között fedezi fel a hitet egy karizmatikus katolikus papnak, Tomasz atyának köszönhetően. Danielnek büntetett előélete miatt esélye sincs arra, hogy felvételt nyerjen egy papnevelde-

be, pedig ez lenne a leghőbb vágya szabadulása után. Jó magaviseletéért elküldik egy vidéki fűrésztelepre dolgozni, de főszereplőnk inkább a közelben lévő falucskába téved, s ott egy dacból és sértegettségből elkövetett füllenés után papnak nézik – és innentől az események egyre ellenőrizhetetlenebbül tartanak a szükségszerűen tragikus végkifejlet felé.

Daniel erkölcstelen múltja furcsamód tökéletesen alkalmassá teszi őt arra, hogy papi munkáját ellássa, ugyanis bűnősként jól ismeri a bűnt, a hitelenséget, épp ezért tud híveihez őszintén szólni, hisz ő is ugyanolyan nyomorult, bűnös lelkű, mint társai. A vallásos dogmatizmusra fittyet hányó, liberálisabb világlátása elősegíti a helyi közösség több, addig mélyen elnyomott konfliktusát feloldani.

Ahogy Daniel személyes sorsa, úgy a templomba járó közösségben folyó gyűlölet is azt a kérdést teszi fel, hogy mit is jelent kereszténynek lenni. Ha képtelenek vagyunk megbocsátani, hiába járunk gyónni, hiába dobunk pénzt a perselybe, csak a külsőségekben követjük a katolikus vallás tanításait. A hit létjogosultságát, a belőle nyerhető pozitív erőt egy pillanatra sem megkérdőjelezve a film komoly kritikát fogalmaz meg a katolikus egyházzal szemben.

Főhősünk lebukása és a javítóintézetbe való visszakerülése jelenti mégis az ő megváltás- vagy megváltódás-történetét. A *Corpus Christi* katartikus módon mesél arról a jól ismert közhelyről, hogy mindenkinek megvan a

Daniel (Bartosz Bielenia) a *Corpus Christi* című filmben

maga keresztje, ám vannak olyanok, akik azt nagyon fiatalon, jóval nagyobb hátránnyal kényszerülnek cipelni. A film jogosan teszi fel a kérdést, hogy vajon lehet-e ilyen múlttal békére lenni, és ha igen, annak mi is az ára.

A *Corpus Christi* olyan egyedi, ritka alkotás, amelyben a rendezés, az

operatőri munka, a forgatókönyv, a színészi játék külön-külön is dicséretet érdemel, együtt pedig katartikus élményt alkotnak. Ez a film reményt ad, gyomorszájon vág, és sokáig velünk marad.

Lencar Péter